

V. Църква.

Единъ отъ най-старитѣ паметници въ Севлиево, наредъ съ джамиятъ и градския часовникъ е, както казахме и по-рано, църквата „Св. Пророкъ Илия“ или, както обикновено се нарича отъ гражданитѣ, „вехтата“ или „старата“ църква.

Кога точно е била построена последната — трудно е да се каже, тъй като, въ случая, ни липсватъ каквито и да било писмени паметници и документи; пъкъ и преданието не ни иде на помощъ.

Действително, въ нѣкои отъ църковнитѣ книги на речената църква се намиратъ нѣколко лѣтописни бележки; обаче нито отъ една отъ тѣхъ не може да се извади вѣрно заключение за датата на нейното построяване. Съвсемъ ясно, обаче, се долавя, че тя вече съществува къмъ края на 18 вѣкъ. Ето, впрочемъ, нѣкои отъ тѣзи бележки: „да се знай какъ веа тѣзи минеи на Свѣякову за Пророкъ Илия храматъ опци на севе 1830, 12 минеа“. На единъ пъкъ отъ старитѣ църковни требници сж направени следнитѣ бележки: „на 1726 сиюкнигу глаголюмую требникъ откупи и понови Христа рба божия и синеви его Величко и Михалчо и Недѣлко продадоха отъ села ретника и приложимею въ манастиръ гричарицу (?) во храмъ въ лето отъ р. Хр. 1759 год. и во лето 1761 откупише и филонъ отъ свиле мака сали алаче (?) за 32 гроша и приложише на вишеречникъ манастиръ за свои вечни споменъ и да нестъ просто ни благословено кой би отпилте отъ ове святаго обители подписа се месеца декемврие 24 при Митрополиту Белиградскому хажи Каленику и „сия книга Стоядину Марковичу изъ проище куплю у паракану отъ кираджие Коцу бѣше размирица 1788 м. февр. родомъ изъ бански вилаетъ“.

Като се вземе, обаче, предъ видъ отъ една страна обстоятелството, че съграждането на църквата не предхожда турското вшествие (на друго мѣсто по-рано ний посочихме, че градътъ е заселенъ следъ идването на турцитѣ въ България) и, отъ друга — установения фактъ, какво че турцитѣ до началото на 18 вѣкъ не сж позволявали на християнитѣ да строятъ каквито и да било обществени айдари, като: църкви, училища, чешми и пр., става по-вече отъ явно, че горепосочената църква е построена презъ 18 вѣкъ. По-точно казано, ние смѣтаме, че последната е построена въ началото на сжщия вѣкъ.